

man næppe vilde have gjort det noget Sted i Verden, fordi Saadant medfører store Udgifter og Tørtneudsættelser, hvilket det næppe er hensigtsmæssigt at foretage under nedadgaaende Konjunkturer — det er altsammen Biting — men det, jeg finder er sørgeligt og uheldigt ved den Politik, som er fulgt her, er, at man vedblivende sætter Landets Penge overstyr, vedblivende gjør Indrømmelser og vedblivende paatager sig utrolige Offre for at arbejde en Rute op, der ingen anden Betydning har end at gjøre det umuligt for os at komme ind paa de Ruter, der kunde bringe vort Land betydeligt frem i kommerciel og national Henseende. Derfor har det ogsaa mindre Betydning for mig, hvad den ærede Minister har oplyst om, at der ikke er slet saa gale Udgifter, som jeg har antaget, og at det ikke ser fuldt saa mørkt ud som efter Betænkningen. Jeg mener rigtignok, at det, den ærede Minister har oplyst, er ikke forskjelligt fra, hvad jeg selv har vidst i Forveien, og som staar i Betænkningen, men selv om Udgifterne var bedre, saa spiller det ingen Rolle; thi det, det kommer an paa for os, er dette: Er der Willighed fra Indenrigsministeriets Side til at slaa ind paa en ny Vej eller ikke? Er der ikke Willighed til det, vel! Saa er alt det spildt, som vi give ud til Jernbanerne. Er det hans Mening, at vi skulle blive ved at offere Summer paa de Ruter, vi hidtil have haft, saa siger jeg, lad os heller spare dem, thi saa er der Intet vundet alligevel, saa gaa vi tilbage, og saa maa vi gaa tilbage. Men er der fra Ministeriets Side et virkeligt alvorligt Ønske om at inødekomme den Trang, der er her i Landet baade paa Sjælland, Verne og i Sylland til at faae en ganske anderledes Stilling overfor det europæiske Marked, og den Trang, der er i Kjøbenhavn, til at faae en anden og langt større Betydning, nemlig som Transitsted baade for Person- og Godstrafikken, jeg siger, hvis det er Tilfældet, kan der komme Noget ud af Sagen selv efter disse Misgreb, som ere gjorte, og saa tror jeg ogsaa, der fra Rigsdagens Side vil blive vist Smødekommen for at hjælpe til, at dette kan ske. Men saa maa der ganske vist ske en anden Ting, en Frontforandring, en Systemforandring til. Ministeren maa opgive Frihaandspolitikken og i Stedet for kun at bruge sine Konsulenter i Jernbanesager, se at bringe et loyalt Samarbejdsforhold tilveie mellem Folkethinget og sig. Jeg antager, at de Resultater, hans Konsulenter hidtil have bragt ham til at naae paa Samsørfjeldsomraadet, ere af den Natur, at han selv maa være kommen til den Erkjendelse, at

denne Frihaandspolitik er en daarlig Politikk paa det Omraade. Jeg tror, det gjælder for alle Statspørgsmaal, og utvivlsomt her, at vil man naae Noget, er Veien den at komme til Forstaelse med Rigsdagen, men der er ganske vist en Del, og da navnlig Spørgsmaalet om Jernbanebudgetternes Optagelse paa Finantsloven, som ligger Regjeringen og Folkethinget imellem. Jeg nævner det, fordi jeg anser det for et ikke uoverkommeligt Mellemværende, men jeg tror ogsaa, at ved nærmere Overveielse maa Ministeren paa den anden Side indrømme, at det er nødvendigt, naar man vil have betydelige Bevillinger fra Folkethingets Side, ogsaa at give Folkethinget Indflydelse paa Budgetterne, og det en ganske anden Indflydelse end den, det har. Det er isørigt en konstitutionel Selvfølge, at dette Budget burde findes paa Finantsloven. Der er ingen Mening i, at Postvæsenet og Telegrafvæsenet staa der, men at Jernbanevæsenet er helt holdt borte. Jeg fremhæver dette, fordi jeg tror, at man der med god Willie maatte kunne naae en Forstaelse, der kunde blive til Gavn for Landet; det er Grunden til, at jeg overhovedet har fremdraget hele denne Sag. Det er meget mindre slet for at angribe den ærede Minister, end fordi jeg tror, at vi her maaske kunne slaa ind paa Noget, som kunde blive nyttigt og frugtbart for Landet; og jeg skal saa meget mindre angribe den ærede Minister, fordi man, om han end ganske vist er Ophavsmand til det ny System — eller hvad man nu skal kalde det — de ny Kjøreplaner, dog ikke kan regne ham selv det saa meget til Last, men maa antage, at han er bleven forført af sine Jernbanesaghyndige paa dette Omraade, forbi han ikke har henvendt sig til rette Vedkommende, til Mænd, som have den Forstaelse af Sagen, som de burde have. Den væsentlige Skyld ligger heller ikke alene hos den nuværende Indenrigsminister, men hos samtlige Indenrigsministre fra de sidste Aar, thi de have ladet sig lede af en fuldstændig feil Opfattelse af, hvorledes man fremmer et Lands Kommunikationsmidler, og af gammeldags og, som det har viist sig, aldeles uigjennemførlige Betragtninger.

Jeg har dernæst kun at gjøre nogle Bemærkninger til, hvad den ærede Minister udtalte om Sneffjærmene. Jeg vil da sige, at jeg tror, at Ministeren her tager feil. Det dreier sig her i Virkeligheden om et Rejsfærdighedsstrav; her er ikke blot Tale om Willighed. Spørgsmaalet er jo egentlig ikke det, hvorvidt Jernbanen har Lov til at have et saadant Segn paa sit Areal. Hvis